

A 2019. évi Széchenyi Akadémia Széchenyi halála és „feltámadása”

2019. április 5-én elhangzott előadások:

Papp Éva: Bebalzsamozták-e gróf Széchenyi Istvánt?

Az előadó elmondta, hogy a Múlt-kor című történelmi folyóiratban találta a számára megdöbbentő információt: gróf Széchenyi Istvánt bebalzsamozta Arányi Lajos, az első magyar antropológus. A Magyar Tudományos Akadémia kéziratárában megtalálta Arányi Lajos levelét, amelyben a temetés után tíz nappal ajánlkozik a dicsőült gróf földi maradványainak bebalzsamozására. A levél Széchenyi Béla kezeihez jutott. A válaszlevelet az előadó még nem találtam meg, de Bártfai Szabó László, a Széchenyi család levéltárosa a Napkelte című folyóiratban utal arra, hogy „az elhunyt Béla fia megköszöni az ajánlatot, de atyja maradványait nem kívánja újra megbolygatni.”

Szentkúti Károly: Széchenyi István temetése Tolnay Antal feljegyzései és a korabeli újságok hírei alapján

Az előadó korabeli feljegyzések, rendőrségi dokumentumok, újságcikkek, képek segítségével idézi fel Széchenyi István halálának, temetésének körülményeit. Az újságok beszámoltak arról is, hogy a jeles személyiségek közül kik vettek részt a temetésen, illetve a később megtartott gyászünnepségeken, amelyek egységbe kovácsolták a magyar elitet. Az előadó hangsúlyozta, hogy Széchenyi utolsó tette nemcsak menekülés volt, hanem egyúttal félelmetes erejű tiltakozás is, amelynek országos mozgósító visszhangja lett.

Az előadáson vetített diák szövege az alábbi linkre kattintva megnézhető:

<http://www.szechenyi-kor.hu/wp-content/uploads/2020/02/Szechenyi-Istvan-temetese-rovid.pptx>

2019. április 6-án elhangzott előadások:

Csorba László: Széchenyi - kultuszok hőse, részese, áldozata

Csorba László előadásában a legnagyobb magyar halálát követő politikai kurzusoknak az utókorra maradt Széchenyi-képhez való viszonyulását vizsgálta meg. Míg a Széchenyi-kultuszt ápoló szervezetek, egyesületek a csoportlélektan működéséből következően is állandó önmegegerősítést, identitást nyertek egy-egy megemlékezés, konferencia „rítusából”, addig az államhatalmi változások hol gyengíteni, hol erősíteni kívánták a Széchenyi hagyatékához való kötődést.

A reformkori magyar romantika kibontakozásával megjelent az emberi életpálya képének újfajta értékelése. A születési helyzet helyett a teljesítmény vált elsődlegessé egy életút megítélésében. Ebből következően szinte magától értetődően alakult ki egyfajta, mai értelemben vett „sztárolás”. Bár a legnagyobb magyar képe e területen szinte tökéletesen felépült, a halála utáni tudatos politikai elfojtás e kultuszra hátráltatóan hatott. Azt váránk, hogy a kiegyezés után e téren egy új kibontakozás következett be, de korántsem ez történt. (Jól igazolja ezt a Széchenyi-szobrok felállításának késlekedése is.) Deák és Kossuth kultusza

erőteljesebben jelent meg. A két világháború között elsősorban Szekfű Gyula Három nemzedékének köszönhetően – melyben a szerző Trianon okaira keresett választ – végre felerősödött a Széchenyi-kultusz. A három történelmi nemzedék öngyilkos örlődése a nemzet önállóságának vagy fenntartásának együttesen meg nem oldható kérdésében a Trianonhoz vezető utat kövezte ki. Szekfű szerint Széchenyi István reformpolitikája képviselte a helyes megoldást, ezért az ő alakja az etalon, amelyhez igazodni tudhat a két világháború közötti nemzedék. A II. világháború után a forradalmi, szocialista embertípushoz igazított Táncsics-, Petőfi-, Kossuth-kép homályosította el az arisztokrata, reformer Széchenyi emlékezetét. Csak a Kádár-korszakban, a 60-as évek elejétől változott ez a helyzet. A nyugatra is nyitó, gazdasági reformokra is kényszerülő politika Széchenyivel szemben elfogadóbb volt. Egyfajta „szoft Széchenyi-kultusz” alakult ki. Az Országos Széchenyi Kör jelenlévő tagjai számára külön érdekesség volt hallani, hogy megalakulásuk ma már e történelem fontos epizódja. Csorba László szerint ugyanis Környi Attila ezt a Kádár-korszakbeli rést használta ki annak kijárására, hogy a kor szocialista(!) brigádjai önkéntesen felvehessék Széchenyi nevét. Ezek a brigádok aztán névadójuk alapos megismerésével, emlékezetének fenntartásával is elkezdtek foglalkozni. Környi Attila ezeket a csoportokat összefogva alakította meg a Széchenyi-kultusz ápolásának egyik legfőbb civil egyesületét, az Országos Széchenyi Kört.

Aczél Eszter: Széchenyi emlékezete plakátokon

Széchenyivel kapcsolatos első plakát a Pesti Vigadóban 1909. február 6-án megrendezett Széchenyi-bál szecessziós plakátja. 1921-ben került leltározásra és jelenleg a Budapesti Történelmi Múzeum gyűjteményében van.

1922-ből való az Egységes Párt választási kampányplakátja, amelyiken építő kőművesként megjelenített Bethlen István mellett jobbról Kossuth, balról Széchenyi áll. A szabadon hagyott fehér részre a párt helyi jelöltjének a nevét írhatták fel. A plakát kifejezi azt a törekvést, amit Bethlen 1922-ben megvalósított: egy nagy gyűjtő párt építését és hatalomra juttatását, amiben Kossuth és Széchenyi eszmeisége egyaránt megfér. A plakátnak politikatörténelmi üzenete is van.

Az Akadémia megalakításának 100 éves évfordulójához kapcsolódva rendezték meg a Magyar Királyi Mezőgazdasági Múzeumban a Széchenyi Kiállítást 1925-ben. A plakátról az is megtudható, hogy a kiállítás augusztus 15. és szeptember 15. között fogadta a látogatókat, és az esemény fő szervezője a Faluszövetség volt. A plakát alkotója: Szentgyörgyi János.

Az Országos Széchenyi Ünnep plakátja is 1925-ből való. Az ünnepséget a legnagyobb magyar fellépésének századik évfordulójának tiszteletére tartották Budapesten, november 8-án.

Magyarok olvassátok! - ez a főcíme a Nemzeti Könyvtár kiadásában megjelent lapnak, amelyet hirdetményként is használtak. Az előadó két számot mutatott meg 1941-ből, abból az évből, amikor az ország Széchenyi István születésének 150. évfordulóját ünnepelte. Az egyik lapszámban Emlékezzünk „a legnagyobb magyar”-ra címmel jelent meg írás, amely bemutatja Széchenyi életművét, munkásságának legjavát. A másik lapszám az országos Széchenyi ünnepség eseményeiről számol be, részleteket idéz Bárdossy László miniszterelnök beszédéből.

Befejezésül a Széchenyi István Emlékmúzeum 2016-ban - Széchenyi István születésének 225. évfordulójára - megnyílt új állandó kiállításának plakátját mutatta meg az előadó.

Előadásának végén azzal a kéréssel fordult a hallgatósághoz, hogy akinek van a birtokában a Széchenyi ünnepségekhez (1991, 2010) kapcsolódó plakátja, kisnyomtatványa, ajánlja fel a Nemzeti Múzeum gyűjteménye számára.

dr. Fónagy Zoltán: „Nagy családrul kell gondoskodnom”. Széchenyi István mint apa és mostohaapa

Széchenyi István 1836-ban vette feleségül Seilern Crescence grófnőt, miután a korábbi férj, gróf Zichy Károly, 1834 végén, 55 éves korában meghalt. Crescence a Zichyvel kötött házasságkötésekor a férj előző két házasságából származó hét élő gyereknek lett a mostohaanyja. Zichy halálakor a legkisebb gyerek is már 18 éves volt, Crescence már nem viszi őket az új házasságába, de jelen van az életükben Széchenyivel együtt.

Zichy és Crescence házasságából hét gyerek született. 1836-ban, amikor Crescence Széchenyivel házasságot kötött Karolina 16 éves, Alfréd 15, Mária 14, Géza 8, Imre 5, Rudolf 3, Ilona 2 éves.

Házasságkötése után Széchenyi azonnal egy nagy lélekszámú, heterogén család feje lett. Hamarosan megszületett Széchenyi két vérszerinti fiú gyermeke is: Béla 1837-ben, Ödön 1839-ben. A harmadik gyermek, Júlia 2 hetes csecsemőként halt meg.

Széchenyit mostohaapái szerepében is a rá jellemző perfekcionizmus és kötelességtudat jellemezte. Különösen a négy mostohaafiú – elsősorban a két legidősebb - testi és lelki fejlődéssel foglalkozott sokat, összekötéseit is felhasználta karrierjük segítése érdekében.

A lányokhoz meleg érzelmi kapcsolat fűzte, a legbensőbb érzelmi kapcsolat a sokat betegeskedő Mária irányában alakult ki.

A mostoha gyerekeivel való kapcsolatáról részletesen lehet olvasni a következő web oldalon:

https://mindennapoktortene.blog.hu/2018/03/20/_oly_szamos_csaladnal_mint_az_enyim_szechenyi_mint_mostohaapa#more13754632

Papp Éva: Széchenyi István írásai gyermekeihez, gyermekeiről

Az előadó Széchenyi István levelei, naplőbejegyzései alapján mutatta be milyen apa és mostohaapa volt Széchenyi. Számtalan feladata, gondja mellett nagyon komolyan foglalkozott gyermekei sorsával, nevelésével.

Léder László: Csendes „apaforradalom” napjainkban

Hazánk, mint a legtöbb modern társadalom, sajnos ma már apátlannak tekinthető. Az apák krónikusan hiányoznak családjaink életéből és a nevelési oktatási rendszerekből. A férfiak elbizonytalanodtak az apa szerepükben. Elterjedt az a felfogás, hogy az apák szerepe a pénz megkeresése, az egzisztencia megteremtése, a gyerek gondozása, nevelése az anyák feladata.

Napjainkban azonban egyfajta " apaforradalom" is kezdetét vette, melynek eredményeképpen egyre több fiatal, tudatos, a gyermekeivel foglalkozni kívánó édesapa jelent meg.

Mit kellene megváltoztatni az apaforradalomnak?

- Az anya-gyerek központú családképet, az apák kapják vissza helyüket a családban.
- A női pedagógusok magas arányát az iskolákban, hiányoznak a férfi pedagógusok, a férfias viselkedési minták.
- A zavaros az anya, apa szerepeket. Elvárás, hogy az anya legyen gyengéd, az apa szigorú. Negatív férfi kép alakult ki.
- A nem apabarát munkakultúrát.

Nagyon érdekesek azok a kutatási eredmények, amelyek kimutatták, az anya várandóságának idején nem csak az anyában, de az apában is jelenős hormonális változások mennek végbe. Csökken az apák tesztoszteron szintje, legalacsonyabb a gyermek megszületésének időszakában. A születés utáni hetekben a hormonszint fokozatosan visszarendeződik, de a gyermekvállalás előtti szint csak hosszú idő után mutatható ki.

A szülés során felszabaduló, jelentős mennyiségű oxitocin megerősíti az anya kötődését a babához, de a kutatások azt mutatják, hogy ez a biológiai kötődés nem csupán az anyák kiváltsága. Az oxitocin szint nemcsak az anyákban, de az apákban is növekszik, a gyermek hat éves és hat hónapos korában végzett mérések alapján nem találtak eltérést az anya és az apa oxitocin szintje között.

Ha apával jó a kapcsolat, csökken a gyerekek agresszivitása, sőt a tanár-diák közötti konfliktusok száma is. Az apával játszó gyermekek szociálisan érzékenyebbek, intellektuálisan fejlettebbek.

Akkor lesz egy fiúból egészséges, kiegyensúlyozott férfi, ha az apa szereti a fiát.

Az apával való jó, szeretetteljes kapcsolat lányok esetében is nagyon fontos. A kutatások szerint azok a fiatal lányok, akiknek az apjukkal már kamaszkoruk előtt is jó kapcsolatuk volt, védettebbek a rossz kapcsolatok, a bántalmazás, és a kamaszkori terhesség veszélyével szemben.

A következetes és hiteles apai jelenlét mind a kamasz fiúk, mind a kamasz lányok életében nagyon jelentős. Az apai szeretet és odafigyelés hiánya a fiúk esetében megnöveli a bűnelkövetés és az iskola elhagyás rizikóját, a lányok esetén pedig a nem kívánt terhesség és a szorongásos kórképek kockázatát.

2019. április 7.

Találkozó a Széchenyi nevet viselő civil szervezetek és iskolák képviselőivel

Moderátor: Szabó Miklós elnökségi tag

Minden meghívott civil szervezet képviselője eljött, beszámoltak munkájukról, terveikről, nyitottak voltak közös rendezvények szervezésére.

A résztvevők:

Széchenyi Társaság: Rubovszky András, Széchenyi Alap: Buday Miklós, Mosonmagyaróvári

Széchenyi Polgári Kör: Moldoványi Géza, Széchenyi polgári Kör Hévíz: Sebők András,

Soproni Széchenyi Gimnázium Öreg Diák Társasága: Szemző Gábor, Nagycenkért

Alapítvány: Matiassec János, Friends of Europe Nagycenk: dr. Tóth Melinda.

Délután az iskolák képviselőivel találkoztunk:

Nagycenki Széchenyi Általános Iskolát Hüse Gabriella igazgató képviselte és mutatta be az iskolai hagyományápolás formáit.

Soproni Széchenyi István Gimnáziumból Farkas Gábor igazgató jött el és beszélt arról,

hogyan ápolják Széchenyi István emlékét.

2019. április 8.

Séta a nagycenki temetőben Huiber Edit vezetésével

Megtekintettük a legrégebbi és a legszebb síremlékeket, továbbá a Széchenyi család azon elhunyt tagjainak síremlékeit, akiket nem a mauzóleumban helyeztek végső nyugalomra. Tisztelegtünk Tolnay Antal nagycenki plébános sírjánál, ő volt, aki Széchenyi Istvánt temette.

Tisztelettel emlékeztünk Lunkányi Jánosra is sírjánál, aki Széchenyi István nevelője, később Széchenyi Ferenc titkára, majd haláláig Széchenyi István birtokainak jószágigazgatója volt.